

DOKUMENTATION från SEMINARIUM

Maria Taube - Kärleken och döden- att se på konst och måla med barn

Kulturting 2007, Örebro slott den 23 mars 2007

Maria Taube jobbar som intendent på Moderna museet i Stockholm och berättar:

Moderna museet är ett statligt museum för 1900-tals konst och har till uppgift att vårda, bevara, köpa in konst och fylla eventuella luckor. Även fotografi, konstfilmer och installationer räknas till konsten.

Den konst som finns på moderna museet varken kan eller får säljas vilken gör den värdelös på marknaden och minimerar därmed risken för stöld.

Moderna museet fyller 50 år i år. En önskan till födelsedagen är 50 miljoner kr som ska användas till att fylla "luckor".

Moderna museet var bland de första konstinstitutionerna i Sverige att arbeta med verkstadsövningar för barn. Verkstäderna är en viktig del av museets konstförmedling. Maria Taube, intendent, är ansvarig för verkstaden och kurserna i verkstaden och har arbetat på museet i 30 år.

En viktig uppgift är, säger Maria, att riva osynliga murar och göra museet tillgängligt. Småbarn och deras föräldrar en viktig målgrupp likväl som barn- och unga med funktionshinder och människor som inte har för vana att besöka museet som en naturlig del i vardagslivet.

Vad är konst, vad ser man- och varför målar man?

Ett barn har hundra språk men berövas 99. I en demokrati är det viktigt att alla får uttrycka sig på sitt sätt och att ha tillgång till sitt språk.

Maria har visningar för bebisar. Föräldrarna tar barnet i famnen, går runt och tittar på tavlorna tillsammans, bebisarna utbrister ljud av olika slag, reagerar.

Vad är det då vi ser? Det beror på vilken kultur vi har, säger Maria. Ex. Amazonas indianer ser många nyanser av grönt beroende på att de lever i djungeln. Salvadore Dali menar att man ser redan i livmodern. Ju mer ögat tränas och utmanas desto mer ser man.

Tillgängligheten är god på museet. Det får plats många barnvagnar, plats för att amma sina små finns och möjlighet till fika och äta mat i trevlig miljö. Tillgängligheten har stor betydelse, föräldrar och barn vill gärna stanna länge på aktiviteter. Bråttom är ett ord som ska undvikas i samband med aktiviteter för barn. Det krävs tid, koncentration och engagemang från de vuxna. Barn gillar att jobba, upptäcka och är naturligt nyfikna.

Måleri för barn från 2 år

Barn kommunicerar med kroppen och rörelsen. Det är ett språk som inte får tystas. Måla är en inneboende kraft, bildspråket kan vara en kraft när orden tryter. Bild är *ett sätt* att gestalta det som är svårt.

Om våra barn får tillgång till att uttrycka sig genom bilder lär sig barn att uttrycka sig. Teckna och klottra är generellt för alla barn i världen.

När barn målar är det mycket fysiskt och hela kroppen används. Lovisa två år använder inte penseln. Hon använder hela handen, blandar färg och är mycket koncentrerad på det hon gör. Ibland används fötterna för att blanda färg och måla med, eller varför inte måla på mamma, någon man tycker om vill man väl gärna måla på. Tänk på alla kvinnor som varje dag målar sig, funderar Maria. Barn målar gärna på sina händer, det är ett sätt att träna finmotoriken.

Färg som tema är också en del av måleriet. Föräldrar och barn funderar och resonerar tillsammans kring en färg och dess betydelse. Det händer mycket i gruppen, säger Maria. Färg är förknippat med mycket känslor ex. arga, glada, ledsna eller sura. Alla har ett förhållningssätt till olika färger.

En bild är aldrig fel, säger Maria men den kan ibland vara obegriplig för oss.

En bild är inte bra om inte barnet tycker om den.

Viktigt för barn är att få visa upp vad man har gjort, vara stolt över sitt verk, peka och visa. Det utvecklar och tränar språket.

Att jobba med små barn innebär dels att de använder hela kroppen, måste vara i rörelse, är koncentrerade på det de gör oavsett om det är på papper, golvet, kroppen eller på mamma/pappa. Dessutom behöver små barn mat, kissa och ha närhet till föräldrarna. Kunskapen om hur barn fungerar är en stor och viktig del i arbetet.

Maria har också kurser för föräldrar för att vuxna ska förstå. Barnperspektivet finns med i Marias verksamhet, hon utgår alltid från barnen och har tilltro till deras egen kraft och eget skapande. Det finns vuxna som vill att deras barn ska kultiveras och bli målare. Låt barnet vara, säger Maria, att måla är en inneboende kraft. Barn gör som vuxna gör, inte som de säger.

Ett verk har många bottenar som någon har jobbat med på allvar, det är inte begripligt för alla men respektera att det finns, säger Maria.

På museet finns en stor röd skulptur som ser ut som en sandlåda med fyra hörn, av Donald Jaut. När Maria tillsammans med barn tittar på verket pratar de om färgen vad den påminner om, formen, storleken går runt verket, i och ur osv.

En liten flicka som gick runt skulpturen räknade till fem hörn. Det blev funderingar kring detta och svaret blev att ”i skolan är det fyra hörn men på moderna museet är det fem”.

Ett barn har 100 språk men berövas 99. Att verkligen ha ett barnperspektiv kräver inte bara ord utan även handling.

Att konst berör finns det många exempel på. Det visar inte minst Robert Rauschenbergs utställning *Combines*. Den väcker många känslor och funderingar hos barnen. Viktigt är att lyssna på barnen, säger Maria.

Barn måste få uttrycka sig själva, det är en demokratisk rättighet.

Under seminariets gång fick vi ta del av Marias många klokheter, erfarenheter och roligheter men även uppleva vad det i en verksamhet betyder att ha ett tydligt barnperspektiv.

Gå gärna in på www.modernamuseet.se för att läsa mer.

Litteratur: Kärleken och döden av Maria Taube

vid pennan, Sylvia Blomberg, bibliotekskonsulent, Regionförbundet Örebro